

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 63/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť M. C., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK s. r. o., Štefánikova 7, Nitra, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Miloša Cimráka, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 42 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 8/2013 a jeho rozsudkom zo 4. júla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. C. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2013 doručená sťažnosť M. C. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv čl. 42 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 8/2013 a jeho rozsudkom zo 4. júla 2013 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa uchádzal o prijatie na denné doktorandské štúdium v študijnom odbore 3.1.8 teória politiky, študijný program politológia na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre (ďalej len „UKF v Nitre“). Prijímacia skúška na doktorandské štúdium sa konala 21. júna 2010. Zo zápisnice z prijímacích pohovorov vyplýva, že počet uchádzačov na interné štúdium bol 21, navrhnutých na prijatie bolo 7 a ostatní uchádzači, medzi ktorými bol aj sťažovateľ, neboli navrhnutí na prijatie. Na základe rozhodnutia dekanky Filozofickej fakulty UKF v Nitre č. FF-OVV-2010-7/155-4:102200 z 24. júna 2010 (ďalej len „rozhodnutie dekanky“) nebol sťažovateľ na uvedené denné doktorandské štúdium prijatý, a to vzhľadom na obmedzený počet voľných miest.

Rektor UKF v Nitre rozhodnutím č. UKF-2010-18/1344-23:191013 z 5. augusta 2010 (ďalej len „rozhodnutie rektora z 5. augusta 2010“) prvostupňové rozhodnutie dekanky potvrdil z dôvodu, že napadnuté prvostupňové rozhodnutie je v súlade s § 57 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu prijímacích skúšok (ďalej len „zákon č. 131/2002 Z. z.“) a vnútornými predpismi fakulty a UKF v Nitre. Proti rozhodnutiu dekanky a rozhodnutiu rektora podal sťažovateľ žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánov verejnej správy.

Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 11 S/115/2010-25 z 28. februára 2011 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) konanie o preskúmanie rozhodnutia rektora zastavil s tým, že rozhodnutie rektora z 5. augusta 2010 nepodlieha súdnemu prieskumu v zmysle § 244 a § 247 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keďže nejde o rozhodnutie vydané v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Sžo 19/2011 z 13. júla 2011 uznesenie krajského súdu zrušil s odôvodnením, že druhostupňové rozhodnutie o neprijatí na štúdium na vysokej škole je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v režime druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Krajský súd rozsudkom č. k. 11 S/115/2010-51 zo 6. decembra 2011 (ďalej len „rozsudok krajského súdu zo 6. decembra 2011“) zrušil rozhodnutie rektora z 5. augusta 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Následne rektor vydal nové druhostupňové rozhodnutie č. ADV-2012-3/9-3:191015 z 24. februára 2012 (ďalej len „rozhodnutie rektora z 24. februára 2012“), ktorým rozhodnutie dekanky potvrdil. Rozhodnutie rektora z 24. februára 2012 rekapitulovalo priebeh prijímacieho konania a uviedlo kritériá, podľa ktorých hodnotiaca komisia posudzovala prihlášky uchádzačov. Sťažovateľ sa opätovne žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia rektora z 24. februára 2012 domáhal jeho zrušenia.

Krajský súd rozsudkom č. k. 11 S/18/2012-36 z 11. septembra 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 11. septembra 2012“) žalobu sťažovateľa zamietol. Krajský súd uvedený rozsudok odôvodnil tým, že zákon č. 131/2002 Z. z. upravuje prijímacie konanie, ktoré aj definuje v § 58, avšak neupravuje spôsob hodnotenia komisie tak, ako to navrhuje sťažovateľ v žalobe. Zo zákona, ako aj z rozhodnutia rektora z 24. februára 2012 vyplýva, že obsahom skúšky a prijímacieho pohovoru bolo preveriť všeobecnú orientáciu uchádzača v odbore a v problematike dotýkajúcej sa zvolenej témy dizertačnej práce, ako aj jeho výsledky v tejto odbornej (a inej) činnosti. Skúšobná a hodnotiaca komisia dospela k záveru, že sťažovateľ ako uchádzač nevyhovел stanoveným kritériám, a preto nebol komisiou navrhnutý na prijatie na štúdium. Dôvodom neprijatia bolo nesplnenie odborných prijímacích podmienok, ako aj podmienok zverejnených vo vzťahu k prijímaciemu konaniu na doktorandský študijný program na webovom sídle univerzity a fakulty. Počet študentov tretieho stupňa vysokoškolského štúdia v dennej forme pre akademický rok 2010/2011 bol určený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, ktoré až následne na fakulty rozpísal rektor univerzity, a tento počet bol napokon zúžený iba

na jedno miesto. Počet uchádzačov bol 21, z ktorých iba 7 podľa komisie vyhovelo požiadavkám zákona a kritériám školy, z ktorých bol vybraný iba jeden. Krajský súd ďalej uviedol, že sťažovateľ sa politológii nevenoval a k uchádzaniu sa o prijatie na doktorandské štúdium ho viedlo zrejme iba „*nadobudnutie doktorandského titulu po získaní dvoch vysokoškolských titulov v rôznych oblastiach*“.

Proti rozsudku krajského súdu z 11. septembra 2012 podal sťažovateľ odvolanie. V dôvodoch podaného odvolania uviedol, že pri prijímacom konaní neboli splnené podmienky § 57 ods. 5 zákona č. 131/2002 Z. z., podľa ktorého je vysoká škola alebo fakulta povinná pred prijímacím konaním zverejniť spôsob overovania splnenia podmienok prijatia na štúdium, ako aj spôsob vyhodnocovania výsledkov skúšky. Z oznámenia, ktoré bolo zverejnené na webovom sídle vysokej školy, neboli podľa sťažovateľa zrejme žiadne hodnotiace kritériá v zmysle § 57 ods. 1 a 5 zákona č. 131/2002 Z. z., na základe ktorých by bolo možné zaručiť objektivnosť hodnotenia požadovaných kritérií. Taktiež tvrdil, že rozhodnutím rektora z 24. februára 2012 neboli odstránené nedostatky rozhodnutia dekanky, keďže v odôvodnení tohto rozhodnutia sa len opisujú fakty, ktoré nastali. Sťažovateľovi nebolo predložené výsledné poradie uchádzačov v prijímacom konaní a v rozhodnutí rektora z 24. februára 2012 neboli uvedené dôvody, z ktorých by vyplývalo, prečo nebol sťažovateľ prijatý. Bez uvedenia konkrétnych skutočností, na základe ktorých sa dospelo k takému výroku, sa rozhodnutie rektora z 24. februára 2012 stáva nepreskúmateľným. Na záver sťažovateľ uviedol, že krajský súd sa mal odkloniť od svojho skoršieho rozhodnutia v tej istej veci (uznesenie krajského súdu bolo zrušené uznesením najvyššieho súdu), čím mala byť porušená zásada právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutí.

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom rozsudok krajského súdu z 11. septembra 2012 ako vecne správny potvrdil. Podľa napadnutého rozsudku najvyššieho súdu „... s uchádzačom sa počas prijímacieho konania na FF UKF zaobchádzalo v zmysle § 55 ods. 2 a 3 zákona č. 131/2002 Z. z., t. j. pri prijímacom konaní sa uplatňovala zásada rovnakého zaobchádzania vo vzdelaní v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov a výkon práv a povinností podľa zákona č. 131/2002 Z. z. vo vzťahu k uchádzačovi bol v súlade s dobrými mravmi a jeho práva a povinnosti vyplývajúce

z citovaného zákona o vysokých školách neboli nikým zneužívané na škodu uchádzača. Druhostupňové rozhodnutie (rozhodnutie rektora z 24. februára 2012, pozn.) vychádzalo zo záverov a návrhu skúšobnej komisie obsiahnutých v Zápisnici z prijímacích pohovorov na doktorandskom štúdiu zo študijného odboru 3.1.8 teória politiky, študijného programu politológia zo dňa 21. júna 2010.

Podľa názoru odvolacieho súdu komisia komplexne zhodnotila splnenie stanovených podmienok prijatia na predmetné štúdium medzi ktoré patrili:

1. Vopred vypracované podklady uchádzačmi, v ktorých na základe požiadaviek mali vypracovať:

- projekt dizertačnej práce (ciele, metódy, hypotézy, podrobná osnova a pod.) v rozsahu 5-7 strán na vybranú tému;

- zoznam literatúry, ktorú možný doktorand bude používať pri spracovaní témy, analýzu stavu teoretickej rozpracovanosti danej témy;

- zoznam vlastnej publikačnej činnosti v danom odbore;

- predstavu o svojej participácii na vedecko-pedagogickom živote Katedry PEŠ FF UKF (uviesť prípadne aj doterajšiu spoluprácu s katedrou) v rozsahu 1-1,5 strany;

- uviesť stručné informácie o účasti a umiestnení ŠVOČ a ŠVK, začatí, resp. ukončení rigorózneho štúdia v odbore teória politiky, o inej odbornej aktivite, súvisiacej s teóriou politiky.

2. Vystupovanie uchádzača počas výberového konania.

3. Vyjadrenie navrhovaného školiteľa.

Zo záveru skúšobnej komisie zo dňa 21. 06. 2010 vyplýva, že komisia žalobcu navrhla neprijat', keďže stanoveným kritériám na prijatie na štúdium nevyhovelo. Uvedeným podmienkam prijatia vyhovelo len sedem uchádzačov z celkového počtu prihlásených 21 uchádzačov.

S poukazom na uvedené skutočnosti odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia o tom, že na uvedený študijný program mohla dekanka fakulty prijať len vymedzený počet uchádzačov, sa javí odvolaciemu súdu ako nepostačujúci. Po oboznámení sa s obsahom pripojeného administratívneho spisu a predovšetkým s odôvodnením preskúmaného druhostupňového rozhodnutia, ktorým je možné doplniť dôvody prvostupňového rozhodnutia, senát najvyššieho súdu dospel (napriek vytýkanému nedostatku

prvostupňového rozhodnutia) k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom a to jednak z dôvodu, že žalobca nevyhovel podmienkam prijímacieho konania, ktorých splnenie preverovala skúšobná komisia (komisionálna skúška) a rovnako i s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca sa neumiestnil ani na miestach 1.-7., t. j. medzi uchádzačmi, ktorí stanovené podmienky prijatia splnili. Z uvedených dôvodov sa ani podľa názoru odvolacieho súdu, žalobca nemohol úspešne uchádzať o jedno voľné študijné miesto v doktorandskom štúdiu .

K námietke žalobcu týkajúcej sa porušenia povinností vyplývajúcich z ustanovenia § 57 ods. 5 zákona č. 131/2002 Z. z. senát odvolacieho súdu poukazuje na § 58 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z., podľa ktorého sa prijímacie konanie pre uchádzača o štúdium začína doručením jeho písomnej prihlášky na štúdium na vysokej škole alebo fakulte, ktorá uskutočňuje príslušný študijný program. Povinnosti upravené v § 57 ods. 5 zákona č. 131/2002 Z. z. si fakulta v tomto prípade splnila (v lehote najneskôr dva mesiace pred posledným dňom určeným na podanie prihlášok zverejnila podmienky prijatia na predmetné štúdium).“.

Sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok najvyššieho súdu za nedostatočne odôvodnený, a preto proti nemu podal sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou navrhuje, aby ústavný súd prijal nález, ktorým by vyslovil, že ním boli porušené jeho základné práva na vzdelanie podľa čl. 42 ods. 1 ústavy a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a aby napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj úhradu trov konania pred ústavným súdom.

Nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje sťažovateľ tým, že „... konštatovanie o porušení práv sťažovateľa nemôže nahradiť možnosť štúdia, o ktoré mal záujem a o ktoré mohol byť pripravený tým, že prijímacie konanie neprebehlo zákonným spôsobom, t. j. nedá sa zistiť, akým spôsobom boli uchádzači vyberaní... Útočné formulácie Krajského súdu... navyše vážne oslabili dôveru sťažovateľa v poskytovanie súdnej ochrany jeho práv.“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd rozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z už uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (princíp subsidiarity) vyplýva, že rozhodovanie v správnom súdnictve patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Z týchto hľadísk ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základných práv podľa čl. 42 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 42 ods. 1 ústavy každý má právo na vzdelanie. Školská dochádzka je povinná. Jej dĺžku po vekovú hranicu ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Sťažovateľ v sťažnosti sumarizuje svoje stanovisko k doterajšiemu priebehu a nedostatkom v konaní. Svoje námietky smeruje najprv proti rozhodnutiu dekanky (nedostatočné odôvodnenie a nesprávne právne závery), ako aj proti rozhodnutiu rektora z 24. februára 2012. Podľa sťažovateľa nie je z tohto rozhodnutia rektora *«zrejmé, prečo nevyhovel pri splnení podmienok prijímacieho konania a prečo znie návrh skúšobnej komisie „nevyhovel“... Žiadnym spôsobom nie je vysvetlené, ktorej požiadavke na prijatie sťažovateľ nevyhovel, keďže... chýbajú posúdenia všetkých ostatných kritérií. Je nejasné, akým spôsobom rozhoduje vysoká škola o prijatí uchádzačov, keď neurčuje poradie uchádzačov, ktoré by malo vychádzať z náležitého posúdenia určených kritérií na prijatie.»*. Keďže podľa sťažovateľa ani v rozhodnutí dekanky, ani v rozhodnutí rektora z 24. februára 2012 nie sú uvedené výsledky uchádzača (okrem testu z anglického jazyka), nie je odôvodnenie predmetného rozhodnutia rektora potvrdzujúce rozhodnutie dekanky *„vzhľadom na výsledky uchádzača“* dostatočné, najmä ak ide o rozhodnutie súvisiace s realizáciou ústavou garantovaného práva na vzdelanie. Podľa sťažovateľa je žiaduce, aby rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí na štúdium *„obsahovalo odôvodnenie, ktoré výslovne obsahuje počet bodov priradených konkrétnej osobe priradovaných podľa vopred známych kritérií a výsledné poradie uchádzačov o štúdium“*.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza aj svoje námietky proti rozsudku krajského súdu zo 6. decembra 2011. Sťažovateľ nesúhlasí s tým, že krajský súd nezrušil prvostupňové rozhodnutie dekanky, ale iba druhostupňové rozhodnutie rektora z 24. februára 2012, hoci mu najvyšší súd uznesením mal uložiť povinnosť preskúmať aj prvostupňové rozhodnutie. Taktiež sa mal krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 11 S/18/2012 (konanie vo veci sťažovateľa pred krajským súdom potom, ako bolo predchádzajúce uznesenie krajského

súdu zrušené) odchýliť od konania vedeného pod sp. zn. 11 S/115/2010 (skoršie konanie vo veci sťažovateľa pred krajským súdom, ktoré predchádzalo uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo uznesenie krajského súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie). Okrem toho rozsudok krajského súdu podľa sťažovateľa odporuje uzneseniu najvyššieho súdu, ktorý mu vec vrátil na ďalšie konanie po zrušení predchádzajúceho uznesenia krajského súdu.

Podľa sťažovateľa má aj rozsudok krajského súdu z 11. septembra 2012 trpieť „*vážnou vadou nezrozumiteľnosti a nepreskúmateľnosti*“, keďže namiesto riadneho odôvodnenia odkazuje na rozhodnutie žalovaného a obsahuje útočné formulácie namierené voči nemu, čo má indikovať pochybnosti o nezáujatosti konania krajského súdu a spochybňovať dodržanie zásady rovnosti medzi účastníkmi.

Sťažovateľ ďalej nesúhlasí ani s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý považuje za nedostatočne odôvodnený. Jedinou konkrétnou námietkou voči napadnutému rozsudku najvyššieho súdu je tá, že najvyšší súd „*v rozsudku uvádza, že sťažovateľ nesplnil podmienky prijatia, neupresňuje však aké podmienky sťažovateľ nemal splniť, a táto otázka nebola v celom konaní pre súdom zodpovedaná*“. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu podľa sťažovateľa nie je „*v rámci princípu právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutí... obhájiteľn(ý) a má za následok porušenie sťažovateľovho práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces*“. Tým, že najvyšší súd potvrdil rozsudok krajského súdu, malo dôjsť k porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 42 ods. 1 ústavy sťažovateľ neuvádza žiadne dôvody ani ďalšie okolnosti mimo odôvodnenia svojho nároku na primerané finančné zadost'účinenie.

Ústavný súd v rozsahu potrebnom pre predbežné prerokovanie sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, a to vzhľadom na to, či postup najvyššieho súdu a jeho napadnutý rozsudok nevyklučuje možnosť porušenia označených základných práv, ktorých porušenie by bolo možné vysloviť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd už rozhodol, že čl. 42 ods. 1 ústavy sa vzťahuje aj na vysokoškolské vzdelávanie (PL. ÚS 3/08, m. m. I. ÚS 167/2013) a rozhodnutie rektora univerzity o prijatí na štúdium je rozhodnutím orgánu verejnej správy, ktoré podlieha preskúmaniu v rámci správneho súdnictva (m. m. IV. ÚS 210/08).

Základného práva vyplývajúceho z čl. 42 ods. 1 ústavy sa podľa čl. 51 ods. 1 ústavy možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré uvedené ustanovenie vykonávajú, v okolnostiach danej veci je to zákon č. 131/2002 Z. z.

Podľa názoru ústavného súdu právo na vzdelanie v zmysle čl. 42 ods. 1 ústavy neobsahuje neobmedzené subjektívne oprávnenie študovať na vysokej škole podľa vlastného výberu spojené s povinnosťou štátu zabezpečiť každému také vzdelanie (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 32/95 z 3. apríla 1996), ale iba právo uchádzať sa o možnosť štúdia na vysokej škole za podmienok ustanovených zákonom a touto vysokou školou, keďže kritériá na prijímacie konanie sú v samosprávnej pôsobnosti vysokých škôl.

Podľa § 57 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. vysoká škola môže určiť na prijatie na štúdium jednotlivých študijných programov ďalšie podmienky s cieľom zabezpečiť, aby sa na štúdium dostali uchádzači s potrebnými schopnosťami a predpokladmi. Určené podmienky a spôsob overovania ich splnenia musia umožňovať výber uchádzačov, ktorí prejavia najvyššiu mieru schopností na štúdium...

Podľa § 57 ods. 5 zákona č. 131/2002 Z. z. vysoká škola zverejní včas... najneskôr dva mesiace pred posledným dňom určeným na podanie prihlášok, lehotu na podanie prihlášok na štúdium, podmienky prijatia podľa odseku 1, termín a spôsob overovania ich splnenia, a ak je súčasťou overovania schopností na štúdium prijímacia skúška, aj formu a rámcový obsah skúšky a spôsob vyhodnocovania jej výsledkov. Tieto skutočnosti sa musia zverejniť na úradnej výveske vysokej školy alebo fakulty a hromadným spôsobom podľa osobitného predpisu...

Ústavný súd poznamenáva, že zákon č. 131/2002 Z. z. neobsahuje úpravu toho, akým konkrétnym spôsobom má byť prijímacie konanie vyhodnocované, a neupravuje ani náležitosti rozhodnutia o prijatí na doktorandské štúdium. Je preto v právomoci vysokej školy určiť, či bude výsledky prijímacieho konania vyhodnocovať na základe počtu bodov tak, ako to navrhuje sťažovateľ, alebo iným spôsobom, ako aj to, ktoré údaje budú uvedené v rozhodnutí o prijatí alebo neprijatí na doktorandské štúdium, ak tým nedôjde k porušeniu ostatných ustanovení zákona č. 131/2002 Z. z. alebo iných všeobecne záväzných predpisov. Rozhodnutie, ktorým sa rozhoduje o prijatí na doktorandské štúdium a ktoré je výsledkom prijímacieho konania, musí byť ako rozhodnutie orgánu verejnej správy dostatočne odôvodnené tak, aby bolo spôsobilé preskúmania v rámci správneho súdnictva, ktoré musí spĺňať garancie ustanovené ústavou, najmä právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy.

Ústavný súd v celom rozsahu zotrváva na svojej konštantnej judikatúre, podľa ktorej súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a to s ohľadom na to, o aké rozhodnutie ide (meritórne alebo procesné) a v akom štádiu súdneho konania je rozhodnutie vydané. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05, III. ÚS 25/06, IV. ÚS 301/09, IV. ÚS 402/2013).

Pri posúdení sťažnosti zohľadňuje ústavný súd osobitne tú okolnosť, že napadnutý rozsudok bol vydaný v rámci správneho súdnictva. Správny súd (súd, rozhodujúci v správnom súdnictve napríklad o žalobách proti rozhodnutiam orgánov verejnej správy; v tomto prípade tak krajský súd, ako aj najvyšší súd) nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda

súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, a jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda posúdiť to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy (II. ÚS 21/09, II. ÚS 391/2010). Taktiež najvyšší súd nemohol nahrádzať úvahu orgánu verejnej správy vlastnou úvahou (v okolnostiach danej veci ide o úvahu, či sú splnené jednotlivé podmienky prijímacieho konania).

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd sa v súvislosti s uvedeným dostatočne vysporiadal s tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní proti rozsudku krajského súdu. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu uvedeného v I. časti tohto uznesenia, najvyšší súd uviedol, ktoré podmienky hodnotiaca komisia posudzovala, a rekapituloval aj jej závery, čím preskúmal, či komisia postupovala podľa vyhlásených kritérií a či aj vyhodnocovala ich splnenie. Posúdil pritom aj splnenie procesných podmienok prijímacieho konania, najmä dodržanie lehôt v zmysle § 57 ods. 5 zákona č. 131/2002 Z. z. Zároveň zohľadnil, že rozhodnutie rektora z 24. februára 2012 odstránilo nedostatky odôvodnenia rozhodnutia dekanky, najmä vo vzťahu k nedostatočným kapacitným možnostiam v danom študijnom programe. Skutočnosť, že najvyšší súd sa stotožnil so závermi vyplývajúcimi z uvedeného rozhodnutia rektora, sama osebe neindikuje možnosť porušenia označených práv sťažovateľa alebo iný právny nedostatok, ale predstavuje výsledok konkrétneho posúdenia okolností danej veci najvyšším súdom.

Osobitne vo vzťahu k námietkam sťažovateľa o útočných formuláciách obsiahnutých v rozsudku krajského súdu z 11. septembra 2012 namierených voči nemu sa najvyšší súd s námietkami sťažovateľa stotožnil, keď uviedol, že:

„Podľa názoru odvolacieho súdu krajskému súdu neprislúcha hodnotenie motívov žalobcu, na základe ktorých sa uchádzal o doktorandské štúdium vo zvolenom študijnom programe. Súčasne je irelevantné, či je žalobca v kontakte so súdom v súvislosti s poskytovaním právnych služieb a vystupuje ako advokát účastníkov konania, preto považuje uvedené konštatovanie súdu prvého stupňa za nadbytočné. Žalobca má právo, aby sa uchádzal o štúdium na ktorejkoľvek vysokej škole a to aj napriek tomu, že už má

vysokoškolské tituly v dvoch rôznych oblastiach. Uvedené nebráni tomu, aby bol po úspešnom absolvovaní prijímacieho konania a dostatku študijných miest študentom ktorejkoľvek vysokej školy, v akomkoľvek študijnom odbore a to za predpokladu splnenia podmienok prijatia na štúdium.“

Vzhľadom na to obsahuje podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok najvyššieho súdu dostatok skutkových a právnych záverov odôvodňujúcich jeho výrok, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení zákona č. 131/2002 Z. z., ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd s námietkami sťažovateľa uvedenými v odvolaní zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu.

Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti (príčinnej súvislosti) medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 42 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), a vzhľadom na to, že obsahom základného práva na vzdelanie nie je právo na úspech v prijímacom konaní na doktorandské štúdium, ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd s odvolaním sa na tieto skutočnosti a závery pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa (najmä nárokom na primerané finančné zadost'učinenie) uplatnenými v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2014